

Järviseudun kotouttamisohjelma

2023-2026

Alajärvi

Evijärvi

Lappajärvi

Vimpeli

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Perustelu.....	3
3	Kotouttamisen palvelupolku Järviseudulla.....	4
3.1	Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta	4
3.2	Työllistyminen	5
3.2.1	Työllistyminen, työntekijän näkökulma.....	5
3.2.2	Työllistyminen, työnantajan näkökulma	5
3.2.3	Maahanmuuttajien työllistämiseen saatavilla olevia palveluita	6
3.3	Opiskeleminen	7
3.4	Yritystoiminta	8
3.4.1	Yrityksen perustaminen.....	8
3.4.2	Yrityspalvelut Järviseudulla	8
3.5	Asuminen.....	9
3.6	Sivistyspalvelut	9
3.6.1	Varhaiskasvatus	9
3.6.2	Maahanmuuttajien valmistava opetus.....	10
3.6.3	Perusopetus.....	10
3.6.4	Toisen asteen koulutus.....	11
3.6.5	Kansalaisopisto	11
3.7	Kieliopetus	11
3.8	Sosiaali- ja terveyspalvelut	12
3.9	Vapaa-aika	12
3.10	Tulkkauspalvelut.....	12
4	Johtopäätökset ja kehitysehdotukset.....	13
5	Lähteet.....	14
6	Liitteet.....	15
6.1	Lista keskeisistä yhteystiedoista.....	15
6.2	Alueella käynnissä olevat hankkeet.....	17
6.2.1	Kotouttaminen tutuksi	17
6.2.2	Welcome2EP.....	17
6.2.3	Menestystä kansainväliseen rekrytointiin.....	17
6.3	Järviseudun alueellinen kotouttamisen palvelumalli	18

1 Johdanto

Suomessa väestö vähenee ja vanhenee. Vuonna 2022 suomalaisia kuoli historiallisen paljon, 62 886 ihmistä. Samaan aikaan suomalaisia syntyi pienin määrä 150 vuoteen, 44 933 lasta. (HS 26.01.2023.) Kuitenkin, Suomen väkiluku kasvoi samaisena vuonna 17 278 hengellä maahanmuuton vuoksi. (Tilastokeskus 26.01.2023.)

Suomen tilanne on myös Järviseudun tilanne. Elinvoiman säilyttämiseksi alueelle tarvitaan uusia asukkaita, työntekijöitä ja yrityksiä. Yritysten toiminnan ja kilpailukyvyyn turvaamiseksi koulutettu työvoima sekä työvoiman saatavuus ovat keskeisiä kysymyksiä.

Yhtenä suuntana kasvavaan työvoimapulaan ratkaisuksi tarjotaan opiskelu- ja työvoimaperäistä maahanmuuttoa. Kotouttamisohjelman tarkoitus on luoda rakenteellinen kehys edellä kuvatun maahanmuuton mahdollistamiseksi. Ohjelmaan on koottu ne toimenpiteet, joilla työvoimaperäistä maahanmuuttoa sekä maahanmuuttajien koulutusta alueellamme voidaan edistää. Kotouttamisohjelma on siis asiakirja, jossa kuvataan, millainen kotouttamisen palvelupolku alueellamme on. ELY-keskukselta saadun tilaston mukaan vuonna 2021 ulkomaankansalaisia asui Alajärven, Evijärven, Lappajärven ja Vimpelin alueella yhteensä 472. Näiden kuntien asukaslukuun suhteutettuna ulkomaankansalaisten osuus kuntien väkiluvusta on 2,7 %. Kotouttamisohjelmalle on siis tarvetta.

Elinvoimaiset, yhteisöveroja maksavat yritykset ovat alueen ja kuntien elinehto. Yritysten riittävän ja heidän tarpeisiinsa koulutetun työvoiman takaaminen taas mahdollistaa yritysten toiminnan kehittämisen ja kannattavuuden pitkällä aikajänteellä. Tässä dokumentissa kuvattuun palvelupolkuun panostaminen ja sen edelleen kehittäminen antaa alueen kunnille mahdollisuuden pitää kiinni elinvoimastaan tulevaisuudessakin.

Järviseudulla on vetovoimaa. Laadukas varhaiskasvatus, perusopetus ja ilmainen koulutus, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, luonnon läheisyys, asuntojen kohtuuhintaisuus sekä elinvoimaiset yritykset ovat esimerkiksi kaikki tekijöitä, joilla näyttäydymme vetovoimaisina myös isommassa mittakaavassa. Tämä alue on houkutteleva. Hyvin toteutuvat palvelut ja selkeästi suunnitellut palveluverkostot mahdollistavat myös pitovoiman vetovoiman lisäksi.

2 Perustelu

Kotouttamisohjelman laatiminen on kuntien lakisääteinen velvollisuus. Laki kotoutumisen edistämisestä (2010/1386) tuo esille useamman kunnilta velvoitettavan kotoutumista edistävän toimenpiteen. Paikallistasolla maahanmuuttajaväestön tarpeet ja kotoutumisen edistäminen on otettava huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 29). Kunnan on myös huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja että kunnan oma henkilöstön osaamista kehitetään kotouttamisen tarpeita vastaavaksi (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 30).

Kunnan kotouttamisohjelmasta sanotaan seuraavaa:

”Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota

tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.” (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 32)

Kotouttamisohjelman tarve näyttäytyy myös alueen kuntien kuntastrategioiden valossa selkeästi. Jokaisen alueen kunnan kuntastrategiassa mainitaan elinvoimaiset yritykset, yrittäjämysteisyys ja yritysten toimintaedellytysten tukeminen keskeisenä osana kuntastrategiaa. Työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton voidaan nähdä suoraan tukevan tätä tavoitetta. Ilman saatavilla olevaa ja koulutettua työvoimaa kasvu on vaikeaa.

Kahdessa kuntastrategiassa (Alajärvi ja Vimpeli) on erillisinä asioina lueteltu työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton lisääminen sekä koulutuksen näkökulma osana integrointia ja kotouttamista. Alajärven strategiassa mainitaan lisäksi myös kotouttamissuunnitelman päivittäminen osana kuntastrategiaa.

Kotouttamisohjelmalle sekä siihen liitetyille toimenpiteille on siten myös alueen kuntien kuntastrategioista nouseva tarve. Elinvoima ja kilpailukyky tarvitsevat saatavilla olevaa ja koulutettua työvoimaa.

Tällä tavoin kotouttamisohjelman toimenpiteineen on mahdollista kytkeytyä osaksi laajempaa alueen elinvoimaisuuden strategiaa.

3 Kotouttamisen palvelupolku Järviseudulla

Alla kuvattuun Järviseudun kotouttamisen palvelupolkuun on kuvattu se palveluprosessi, jonka avulla kotoutumista alueelle pyritään juurruttamaan. Kotoutumista edistäviä keskeisiä elementtejä ovat toimeentulon löytyminen - työ, opiskelu ja yrittäjyys - sekä arkielämän hyvä järjestäytyminen, esim. asuminen, sivistyspalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut, perheen huomiointi ja mahdollisuus kielen opiskeluun.

3.1 Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta

Maahanmuuttajien ohjausta ja neuvontaa Järviseudun alueella toteutetaan kuntien maahanmuuttokoordinaattoreiden ja maahanmuuttoyhdyshenkilöiden sekä Järviseudun ammatti-instituutti JÄMI:n kansainvälisten asioiden koordinaattorin ja TE-toimiston yhteistyönä.

Työttömien maahanmuuttajien alkukartoituksesta ja kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa vuoden 2024 loppuun asti TE-toimisto, jonka jälkeen palvelu siirtyy kuntien vastuulle yhdessä työnhaun muiden palveluiden kanssa.

Keskeiset yhteystiedot Liitteestä 6.1.

3.2 Työllistyminen

3.2.1 Työllistyminen, työntekijän näkökulma

Alueen avoimia työpaikkoja on listattuna työnvälityssivustoilla (esim. kuntarekry.fi, tyomarkkinatori.fi, duunitori.fi, valtiolle.fi, jobly.fi). Työpaikkoja löytyy myös EURES-verkoston kautta (https://eures.ec.europa.eu/index_en) sekä alueella toimivien henkilöstöä välittävien yritysten (esim. Eezy Oyj) kautta. Töitä voi kysyä myös alueen yrityksiltä suoraan.

EU-maan, Pohjoismaiden, Liechtensteinin tai Sveitsin kansalainen ei tarvitse oleskelulupaa Suomeen. Jos oleskelu Suomessa kestää yhtäjaksoisesti pidempään kuin kolme kuukautta, henkilön tulee rekisteröidä oleskeluoikeutensa. Oleskeluoikeuden perusteena on riittävä toimentulo Suomessa (esimerkiksi työ, opiskelu ja yritystoiminta). EU-kansalainen saa aloittaa työntöön heti, kun on saapunut Suomeen. Hänellä on rajoittamaton työnteko-oikeus, vaikka päätöstä EU-rekisteröinnistä ei olisi vielä saatu. EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröintiä haetaan Enter Finland -palvelun kautta. (Maahanmuuttovirasto 2023a)

Suomessa työskentelevä tarvitsee henkilötunnuksen ja verokortin. Verokorttia voi hakea verotoimistosta, henkilötunnusta Digi- ja väestötietovirastosta. Jos työntekijä muuttaa Suomeen vähintään vuodeksi, muutosta kannattaa ilmoittaa EU-rekisteröinnin lisäksi myös Digi- ja väestövirastolle. Tällöin työntekijä saa kotikunnan ja hänellä on oikeus käyttää kunnan palveluita. (InfoFinland 02.02.2023)

EU-maiden ja Pohjoismaiden ulkopuolelta Suomeen töihin tuleva tarvitsee oleskeluvan. Ennen kuin oleskeluluvan voi saada, työpaikka Suomesta täytyy olla hankittuna. Työntekoa varten tarvitaan yleensä joko työntekijän oleskelulupa tai muu oleskelulupa ansiotyötä varten. Lupatyyppeihin vaikuttaa se, minkälaista työtä työntekijä tulee tekemään. Yleisimmät oleskelulupatyypit alueella ovat työntekijän oleskelulupa (esimerkiksi kokit ja siivoojat) sekä kausityöntekijän oleskelulupa (esimerkiksi marjanpoiminta). Kausityön kesto on kuitenkin enimmillään yhdeksän kuukautta.

Kun työntekijälle myönnetään oleskelulupa Suomeen, hänet rekisteröidään automaattisesti Suomen väestötietojärjestelmään ja hän saa suomalaisen henkilötunnuksen. Työntekijän tulee tämän jälkeen käydä Digi- ja väestötietovirastossa rekisteröitymässä asukkaaksi. (InfoFinland 10.01.2023a)

3.2.2 Työllistyminen, työnantajan näkökulma

Jos työntekijä hakee oleskelulupaa verkossa, työnantaja täyttää hakemukseen tiedot työstä ja yrityksestä työnantajan Enter Finland -sivuston kautta (<https://enterfinland.fi/eServices/home/employer>).

Työntekijäilmoitus tehdään TE-toimistolle tapauksessa, jossa yritys palkkaa EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta työntekijän, jolla on jo voimassa oleva oleskelulupa ja työnteko-oikeus.

Työnantajan velvollisuudet ulkomaista työvoimaa palkatessa:

- varmistua siitä, että ulkomaalaisella työntekijällä on oikeus oleskella Suomessa.
- varmistua siitä, että ulkomaalaisella työntekijällä on oikeus työskennellä Suomessa.

- säilyttää yrityksen toimipisteessä tiedot palkatuista ulkomaalaisista työntekijöistä sekä heidän tehtävistään niin, että työsuojeluviranomainen voi tarvittaessa tarkistaa tiedot.
- vakuuttaa, että työntekijällä on tarvittavat todistukset työn tekemiseen (esim. hygieniapassi).

Työsuojeluhallinnon verkkosivuilta löytyy yksityiskohtaisempaa tietoa ulkomaisen työntekijän palkkaukseen sekä esimerkiksi säilytettäviin tietoihin liittyen. Työsuojeluhallinnon verkkosivujen osoite Liitteessä 6.1.

Työntekijää kannattaa myös muistuttaa oleskeluluvan jatkoluvan hakemisesta ennen nykyisen oleskeluluvan voimassaolon päättymistä. Jos jatkolupaa ei haeta ennen ensimmäisen oleskeluluvan päättymistä, työnteke-oikeus katkeaa eikä työntekijä voi enää työskennellä Suomessa. (Maahanmuuttovirasto 2023b)

3.2.3 Maahanmuuttajien työllistämiseen saatavilla olevia palveluita

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy (JPYP) tarjoaa omalla toiminta-alueellaan yrityksille tukea, neuvontaa ja palvelua myös kansainvälisten työntekijöiden työllistämiseen liittyvissä asioissa. Muita esimerkkejä saatavilla olevista palveluista alla. Katso JPYP:n tarjoamista palveluista yrittäjille tarkemmin kohdasta 3.4.2.

TE-toimisto

TE-toimisto auttaa kotoutumisessa ja työllistymisessä. Jos henkilö saapuu Suomeen muista syistä kuin työpaikan perässä, sopivan työpaikan löytymiseen auttaa TE-toimiston työllisyys- ja kotoutumispalvelut. Tällöin töihin haluava maahanmuuttaja ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon. TE-toimiston alkuvaiheen kotoutumispalveluja ovat ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja kotoutumiskoulutus. (Kotoutuminen.fi 2023a)

Työpaikkasuomi

Työpaikkasuomi on tuettu koulutus, joka edistää yrityksen ulkomaalaistaustaisen työntekijän valmiuksia selviytyä työtehtävistään suomen kielellä. Koulutus räätälöidään yritysten ja koulutettavien henkilöiden tarpeiden mukaan. Työpaikkasuomi soveltuu pienten, keskisuurten ja suurten yritysten tarpeisiin. Myös julkinen sektori voi käyttää palvelua. Yrityksen maksuosuus on koulutuksesta riippuen n. 20 % - 50 % kokonaishinnasta.

Saadaksesi palvelun, toimi näin:

1. Ota yhteyttä paikalliseen ELY-keskukseen tai TE-toimistoon.
2. Tutustu Työpaikkasuomen palveluntuottajiin (palvelualusta.fi).
3. Tee esitys yhteishankintakoulutuksesta työ- ja elinkeinohallinnon viranomaiselle (ELY-keskus tai TE-toimisto).
4. Työ- ja elinkeinohallinnon edustaja arvioi kanssasi henkilöstön koulutustarpeet ja tekee alustavan koulutussuunnitelman.

Työpaikkasuomi on osa työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön koordinoimaa Talent Boost -toimenpideohjelmää. Ohjelma tuo yhteen kansainväliseen rekrytointiin liittyviä toimijoita sekä auttaa

kansainvälisiä osaajia löytämään paikkansa suomalaisissa yrityksissä ja organisaatioissa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2023)

3.3 Opiskeleminen

EU-maan kansalainen ei tarvitse oleskelulupaa tullessaan opiskelemaan Suomeen. Jos Suomessa asuminen kestää kolme kuukautta pidempään, opiskelijan tulee kuitenkin rekisteröidä oleskeluoikeutensa. Sama koskee Sveitsin ja Liechtensteinin kansalaisia. Jos EU-maasta tuleva opiskelija muuttaa Suomeen vakinaisesti vähintään vuodeksi, muutosta tulee ilmoittaa Digi- ja väestötietovirastolle. Samalla opiskelija saa itselleen kotikunnan. Myös EU-maasta toiseen muuttava opiskelija tarvitsee riittävät tulot sekä kattavan sairaskuutuksen Suomessa opiskellakseen. Hänen on myös opiskeltava hyväksytyssä oppilaitoksessa. (InfoFinland.fi 02.02.2023)

Jos opiskelija ei ole EU-maan tai Pohjoismaan kansalainen, hän tarvitsee oleskeluluvan. Oleskelulupaa haetaan opiskelun perusteella. Tämä tarkoittaa sitä, että ennen oleskeluluvan hakemista, opiskelijalla täytyy olla opiskelupaikka Suomessa. Hyväksytyjä oppilaitoksia ovat peruskoulun jälkeiset oppilaitokset, esimerkiksi ammatilliset oppilaitokset. Opiskelupaikan täytyy täyttää yksi seuraavista ehdoista:

- opinnot ovat ammattiin tai tutkintoon johtavia
- opiskelija osallistuu oppilaitosten väliseen tai muuhun vaihto-ohjelmaan
- opiskelija suorittaa tutkintoon liittyvää täydennyskoulutusta tai erityiskoulutusta

Oleskelulupaa haetaan ennen Suomeen tuloa. Korkeakoulututkintoa tekevällä opiskelijalle myönnettävä oleskelulupa on A-lupa eli jatkuva oleskelulupa. Muita tutkintoja suorittaville myönnetään B-lupa, joka on tilapäinen oleskelulupa. Lupaa haetaan verkossa Enter Finland -palvelun kautta.

Opiskelijan oleskelulupaa varten tarvitaan myös yksityinen vakuutus, joka korvaa sairaus- ja lääkekulut. Vakuutuksen tulee olla voimassa Suomeen saapuessa.

Suomeen tulevalla opiskelijalla tulee olla myös riittävät varat elämiseen Suomessa. Summa on 560 euroa kuukautta, siis 6 720 euroa vuotta kohden. Jos opiskelijan oppilaitos järjestää ilmaisen asunnon ja ilmaiset ateriat, tarvittava summa elämiseen on pienempi. Vaadittu summa täytyy löytyä tililtä opiskeluiden alkaessa.

Kun henkilölle myönnetään oleskelulupa Suomeen, hänet rekisteröidään automaattisesti Suomen väestötietojärjestelmään. Samalla hän saa suomalaisen henkilötunnuksen. Suomeen muuttamisen jälkeen opiskelijan täytyy käydä Digi- ja väestötietoviraston (DVV) palvelupaikassa rekisteröitymässä asukkaaksi.

Jos opinnot jatkuvat, mutta oleskelulupa on päättymässä, kannattaa hakea jatkolupaa. Opiskelijan jatkolupaa tulee hakea ennen kuin ensimmäisen luvan voimassaolo päättyy. Opintojen päättyessä opiskelija voi hakea oleskelulupaa työnhakua tai yrityksen perustamista varten. Tämän oleskeluluvan voi saada enintään kahdeksi vuodeksi ja sitä tulee hakea viiden vuoden sisällä opiskelijan oleskeluluvan päättymisestä. (InfoFinland.fi 24.11.2022)

Järviseudun alueen sivistyspalveluita maahanmuuttajille on kuvattu tarkemmin luvussa 3.6.

3.4 Yritystoiminta

3.4.1 Yrityksen perustaminen

EU-kansalainen voi perustaa Suomeen yrityksen, jos hänellä on pysyvä asuinpaikka jossakin Euroopan talousalueen (ETA) maassa. Myös ulkomainen yritys voi aloittaa yritystoiminnan Suomessa. Perustamisilmoitus yritystoiminnan aloittamisesta tehdään Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin ja Verohallintoon. EU-maasta Suomeen muuttava yrityksen perustaja ei tarvitse oleskelulupaa, hänen tulee kuitenkin rekisteröidä oleskeluoikeutensa Maahanmuuttovirastossa, jos oleskelu Suomessa kestää yli kolme kuukautta. Oleskeluoikeuden rekisteröinnin yhteydessä tulee todistaa, että toimeentulo Suomessa on turvattu. Todisteeksi käy tässä yhteydessä esimerkiksi kannattava yritystoiminta Suomessa. Jos Suomeen muutetaan vakinaisesti vähintään vuodeksi ja haluaa kotikunnan, muutosta tulee ilmoittaa Digi- ja väestötietovirastolle. Kotikunta Suomessa antaa yleisesti ottaen oikeuden käyttää kunnan palveluja. (InfoFinland.fi 02.02.2023)

Yrittäjänä työskentelevä muun kuin EU-maan tai Pohjoismaan kansalainen tarvitsee yrittäjän oleskeluluvan. Start-up-yritykselle tarvitaan siihen tarkoitettu oma oleskelulupansa. Oleskelulupaa haetaan ennen Suomeen tuloa. Oleskelulupaa ei myönnetä sen perusteella, että henkilö omistaa yrityksen. Henkilön on itse työskenneltävä yrityksessään Suomessa, jotta oleskeluluvan voi saada.

Yrittäjän oleskelulupahakemusta varten yritys täytyy rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin ennen yrittäjän oleskeluluvan hakemista. Toiminimellä työskentelevä yksityinen elinkeinonharjoittaja tarvitsee oleskelulupaa varten Y-tunnukset. Mikäli kyseessä on vasta ensimmäisen oleskeluluvan hakeminen eikä yrittäjäksi aikova henkilö ole tullut vielä Suomeen, Y-tunnusta ei tarvita.

Yrittäjän oleskelulupahakemuksen käsittely on kaksivaiheinen. Ensin ELY-keskus (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) arvioi yrityksen kannattavuuden liiketoimintasuunnitelman ja rahoituksen perusteella. Tämän jälkeen Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen oleskeluluvasta.

Start-up-oleskeluluvan hakeminen on samoin kaksivaiheinen. Oleskelulupaa varten tarvitaan liiketoimintasuunnitelma. Business Finland arvioi yrityksen liiketoimintamallia, osaamista ja kykyä kasvattaa liiketoimintaa. Oleskelulupaa ei voi saada ilman Business Finlandin myönteistä lausuntoa. Kun myönteinen lausunto Business Finlandilta on saatu, Maahanmuuttovirastolta voi hakea start-up-oleskelulupaa Enter Finland -palvelun kautta. Business Finlandin antama lausunto on voimassa kaksi kuukautta. (InfoFinland.fi 10.01.2023b)

Suomeen voi siis perustaa yrityksen kuka tahansa kansalaisuudesta riippumatta. Tärkeitä tekijöitä prosessissa ovat oleskeluoikeus Suomessa, yrityksen perustamiseen vaadittava ammattitaito sekä riittävä suomen kielen taito. (InfoFinland.fi 03.01.2023)

3.4.2 Yrityspalvelut Järviseudulla

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy (JPYP) tarjoaa omalla toiminta-alueellaan maksutonta neuvontaa sekä alkaville että toimiville yrityksille. Neuvontaa tarjotaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, mutta tarvittaessa sitä voidaan tarjota tulkin avustuksella myös muilla kielillä.

Uuden yrityksen perustamisen lisäksi ulkomaankansalaisilla on mahdollisuus jatkaa jo toimivaa yritystä, joka etsii jatkajaa. JPYP tarjoaa omistajanvaihdosneuvontaa yrityksille, jotka ovat myymässä yritystoimintaansa. Samalla uudella yrittäjällä on mahdollisuus saada neuvontaa yrityksen jatkamiseen.

JPYP tarjoaa myös apua ja neuvontaa yrityksille, jotka halutaan siirtää ulkomailta Järvi-Pohjanmaan alueelle.

Evijärvellä alkavien ja toimivien yritysten neuvonnasta vastaa Evijärven kunnan kehittäjäkoordinaattori. Kehittäjäkoordinaattori yhdistää aloittavan tai toimivan yrittäjän tarvittaessa muiden tahojen palveluihin, kuten TE-toimisto tai ELY-keskus. Neuvontaa tarjotaan suomeksi ja englanniksi, mutta tarvittaessa sitä voidaan tarjota tulkin avustuksella myös muilla kielillä.

JPYP:n yritysneuvojen yhteystiedot Liitteestä 6.1.

3.5 Asuminen

Järviseudulla maahanmuuttajan on mahdollista löytää vuokra-asunto joko yksityiseltä taholta tai kunnan vuokra-asunnoista. Asunnon järjestämisessä ohjausta tarjoavat sekä kunnan maahanmuuttajakoordinaattori/maahanmuuttoyhdyshenkilö että eri kuntien vuokra-asunnoista vastaava taho. Asioimiskielinä ovat suomi ja englanti, tarvittaessa voidaan käyttää tulkkauspalveluita.

Alajärven kaupungin vuokra-asunnoista vastaa asuntosihteri. Asuntohakemus on mahdollista täyttää verkossa. Evijärvellä kunnan vuokra-asunnoista vastaa teknisen toimen toimistonhoitaja. Lappajärvellä kunnan vuokra-asunnoista vastaa Lappajärven vuokratalot Oy. Maahanmuuttaja voi olla asuntoa etsiessään yhteydessä Lappajärven Vuokratalojen toimitusjohtajaan. Vimpelissä kunnan vuokra-asunnoista vastaa Vimpelin vuokratalot Oy. Asunnon etsinnässä tukevat Vimpelin kunnan kiinteistösihteri ja maahanmuuttokoordinaattori.

Keskeiset yhteystiedot Liitteessä 6.1.

3.6 Sivistyspalvelut

Alajärven kaupungin sivistyslautakunta vastaa Alajärven kaupungin, Lappajärven kunnan ja Vimpelin kunnan varhaiskasvatukseen sekä Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan opetukseen kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Kauhavan kaupunki järjestää varhaiskasvatuspalvelut Evijärvellä. Evijärven ja Lappajärven kuntien sivistyslautakunnat vastaavat kuntiensä opetukseen kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Neuvontaa ja ohjausta saa tarvittaessa jokaisen paikkakunnan sivistystoimesta. Yhteystiedot tarkemmin Liitteestä 6.1.

3.6.1 Varhaiskasvatus

Alle kouluikäisillä maahanmuuttajien lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen. Myös tilapäisen suojelun piirissä olevilla sekä turvapaikkaa hakevilla lapsilla on oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen. Oikeus varhaiskasvatukseen on tilanteessa, jossa huoltaja esimerkiksi työskentelee, opiskelee tai siihen on muu vastaavaa syy. Alajärvellä järjestetään lisäksi avointa varhaiskasvatusta perhekeskuksen kohtaamispaikka Pähkinässä.

Alajärven kaupungissa sekä Lappajärven ja Vimpelin kunnissa varhaiskasvatuspaikkaa haetaan normaalisti sähköisellä hakemuksella. Mikäli henkilötunnuksen kanssa ongelmia, paikkaa voi hakea palveluohjaajan avustuksella. Evijärven kunnassa varhaiskasvatuksen järjestämisestä vastaa Kauhavan kaupunki. Paikkaa haetaan sähköisellä hakemuksella. Hakemus löytyy Evijärven kunnan ja Kauhavan kaupungin sivuilta.

3.6.2 Maahanmuuttajien valmistava opetus

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavasta opetuksesta linjataan Alajärven, Evijärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteisessä Valmistavan opetukseen suunnitelmassa. (Valmistavan opetuksen suunnitelma – Järwiseutu 02.02.2021)

Valmistava opetus on tarkoitettu 6-17-vuotiaille lapsille, jotka eivät osaa vielä tarpeeksi suomea perusopetuksen aloittamiseksi. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa.

Esikouluikäisille valmistava opetus on integroituna esiopetukseen. 7-8-vuotiaiden valmistava opetus tapahtuu oppilaan omassa lähikoulussa osana muuta opetusta. 9-17-vuotiaiden valmistava opetus tapahtuu omissa valmistavan opetuksen ryhmissä. Järwiseudulla valmistavan opetuksen ryhmät ovat Alajärvellä ja Lappajärvellä. Ryhmiin otetaan myös evijärveläisiä ja vimpeliläisiä oppilaita. Myös kuntakohtaiset vakituiset valmistavan opetuksen ryhmät ovat tarvittaessa mahdollisia, jos oppilaita on riittävästi.

Alueen lukiot voivat järjestää joko itse tai alueella kootusti lukiokoulutukseen valmistavaa opetusta. Lukiokoulutukseen valmistavan opetuksen järjestäminen on vapaaehtoista eikä johda tutkintoon eikä anna oikeutta lukiokoulutukseen. Opiskelijan tulee siis itse hakea lukion aloituspaikkaa yhteishaussa Opintopolun (www.opintopolku.fi) kautta. Aikuisopiskelijat voivat hakeutua suoraan aikuislukioihin. Tällä hetkellä alueella ei ole lukioon valmistavaa TUVA-koulutusta, vaan lukioon haluavat maahanmuuttajataustaiset opiskelijat hakeutuvat valmistavaan opetukseen SEDUn TUVA-koulutuksen kautta.

Järwiseudun koulutuskuntayhtymä hakee järjestämislupaa ammatillisen koulutuksen TUVA-opinnoille. Aikaisintaan TUVA-opinnot alueella voisivat alkaa syksyllä 2023. Tämän jälkeen TUVA-opintoja on mahdollista tarjota ostopalveluna kunnille. TUVA-opintojen kohderyhmänä ovat perusopetuksen jo suorittaneet oppivelvollisuusikäiset opiskelijat, ulkomailla perusopinnot suorittaneet ja kotimaassaan perusopetuksen keskeyttäneet nuoret. Valmistavaa TUVAA järjestettäisiin alueella sinne toimipisteeseen, jossa opiskelijoita eniten ja mikä on kuljetusten kannalta ongelmattominta. Käytännössä nämä paikat ovat Alajärvi ja Lappajärvi. (Valmistavan opetuksen suunnitelma – Järwiseutu 02.02.2021)

3.6.3 Perusopetus

Peruskouluikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset siirtyvät perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Valmistavassa opetuksessa voi olla kalenterivuoden verran; jos kielitaito on tarpeeksi hyvä jo lyhyemmässä ajassa, oppilas voidaan siirtää perusopetukseen jo aiemmin. Harkinnan mukaan oppilaat sijoitetaan ikäryhmänsä mukaisiin perusryhmiin tai heidät voidaan sijoittaa myös vuotta alemmalle luokalle tai esiopetukseen kieltä oppimaan ja koulun toimintakulttuuriin tutustumista varten.

3.6.4 Toisen asteen koulutus

Järviseudulla järjestetään sekä lukio-opetusta että ammatillista opetusta eri toimipisteissä.

Lukio-opetusta saa alueen kaikilla paikkakunnilla Alajärvellä, Evijärvellä, Lappajärvellä ja Vimpelissä. Vimpelin lukioista löytyy palloilulinja, Lappajärven Geolukiossa on luonnontieteitä painottava linja ja Evijärven lukiossa on mahdollisuus suorittaa yliopiston perusopinnot kemiassa. Vimpelin ja Alajärven lukioissa lisäksi mahdollisuus esport-linjaan.

Ammatillista opetusta Järviseudulla järjestää Järviseudun ammatti-instituutti (JAMI). JAMIn toimipisteet sijaitsevat Alajärvellä (Alajärven keskusta ja Kurejoki), Alavudella, Lappajärvellä ja Vimpelissä. Ammatillinen opetus järjestetään suomen kielellä. JAMIn kansainvälisillä opiskelijoilla on mahdollisuus saada opastusta ja neuvontaa JAMIn kansainvälisten asioiden koordinaattorilta sekä opinto-ohjaajalta.

3.6.5 Kansalaisopisto

Järviseudulla toimii kaksi kansalaisopistoa: Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto (Alajärvi ja Vimpeli) ja Järvilakeuden kansalaisopisto (Evijärvi ja Lappajärvi). Kansalaisopistot järjestävät alueella maahanmuuttajille mm. suomen kielen opetusta oppilaiden tarpeiden mukaisesti.

Järvilakeuden kansalaisopistolla TE-toimiston asiakkaat voivat saada tukea kansalaisopistossa suorittamiinsa opintoihin, jos TE-toimisto hyväksyy opinnot osaksi kotoutumissuunnitelmaa. Tämän vuoksi alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma olisi tärkeää tehdä ennen opintojen aloittamista.

3.7 Kieliopetus

Mikäli maahanmuuttaja on TE-toimiston asiakkaana, voidaan hänet ohjata kotoutumissuunnitelman mukaisesti työvoimakoulutuksena toteutettavaan kotoutumiskoulutukseen, johon kuuluu suomen kielen opetusta. Lähin kotoutumiskoulutus järjestetään vuonna 2023 STEP-koulutuksen Lapuan kampuksella. Vaihtoehtoisesti työtön maahanmuuttaja voi hakeutua muuhun rinnasteiseen kielikoulutukseen, joka on TE-toimiston hyväksymä.

Kansalaisopistot järjestävät eritasoista suomen kielen opetusta maahanmuuttajille Alajärvellä, Evijärvellä, Lappajärvellä ja Vimpelissä.

TE-toimiston kautta yrityksillä on mahdollisuus hankkia työpaikoille Työpaikkasuomi-kielikoulutusta. Koulutuksessa keskitytään erityisesti työnteossa tarvittavaan ammattisanastoon, työssä kohdattaviin viestintätilanteisiin, asiakaspalvelutilanteisiin tai esimerkiksi yrityksen työturvallisuusmateriaaliin. Yritykset voivat hakea Työpaikkasuomea paikallisen ELY-keskuksen tai TE-toimiston kautta. Yrityksen maksuosuuteen vaikuttaa yrityksen koko ja liikevaihto tai tase. Katso Työpaikkasuomesta tarkemmin myös kohdasta 3.1.3 Maahanmuuttajien työllistämiseen saatavilla olevia palveluita.

3.8 Sosiaali- ja terveystalvelut

Maahanmuuttajan oikeus sosiaali- ja terveystalveluihin riippuu hänen oleskelulupansa luonteesta. Henkilöllä, jolla on Suomessa vakituinen asuinkunta, on oikeus sosiaali- ja terveystalveluihin kansalaisuudesta riippumatta. Välttämätön toimeentulo turvataan kaikille sitä tarvitseville maahanmuuttajille. Kiireellistä sairaanhoitoa on annettava potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta. Kansainvälistä suojelua hakevalla ja ihmiskaupan uhrilla, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, on myös oikeus saada terveyden- ja sairaanhoitoa. (<https://stm.fi/maahanmuuttajien-hyvinvointi>)

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785) velvoittaa terveydenhoidon henkilökuntaa huomioimaan potilaan äidinkielen, hänen yksilölliset tarpeensa ja kulttuurin. Sosiaali- ja terveystalveluita tarjotaan suomen ja englannin kielellä ja tarvittaessa käytetään tulkkia.

Alajärvellä, Evijärvellä, Lappajärvellä ja Vimpelissä sosiaali- ja terveystalveluista vastaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue. Hyvinvointialueella on toimipiste jokaisessa näistä kunnista. Perhekeskus sijaitsee Alajärvellä.

Keskeiset yhteystiedot tarkemmin liitteessä 6.1.

3.9 Vapaa-aika

Vapaa-aika ja mielekkäät harrastusmahdollisuudet ovat yksi tärkeä väylä toimintaan ja osallisuuteen alueella ja osaltaan siten ehkäisevät syrjäytymistä. Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien kartoittamisessa auttavat sekä maahanmuuttokoordinaattorit että kunnan maahanmuuttoyhdyshenkilöt.

Liitteessä 6.1 tarkemmin kuntien vapaa-ajan talveluista.

3.10 Tulkkauspalvelut

Laissa kotoutumisen edistämisestä (2010/1386) säädetään tulkitsemistalveluista. Viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta ja kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi tässä laissa tarkoitettussa asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386 § 5).

Kunnille korvataan tulkkauspalvelut, jotka liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon talveluihin, kotoutumissuunnitelman laatimiseen, maahanmuuton alkuvaiheen kotoutumistalveluiden käyttöön, perehdyttämiseen kunnassa sekä koulun ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön. (Kotoutuminen.fi 2023b)

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton [www-sivuilta](http://www.sivuilta) löytyy hakukone, jonka avulla voi etsiä tulkkia tai kääntäjää kieli- ja alakohtaisesti.

Liitteessä 6.1 hakukoneen internetsivuston osoite.

4 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

Tämän kotouttamisohjelman lähtökohtana on työ- ja opiskeluperäinen sekä yrittäjyyttä tukeva maahanmuutto. Tähän kotouttamisohjelmaan on koottu ne keskeiset toimet, joilla kotouttamista tällä alueella näistä lähtökohdista edistetään. Kotoutumisohjelman sisältö tarkistetaan ja päivitetään vähintään neljän vuoden välein ja se on saatavilla kuntien [www-sivustoilla](#).

Kotouttamisohjelmalle nähdään useita kehitysehdotuksia. Ohjelmassa kuvattu palvelupolku kaipaa edelleen kehittämistä. Tulevaisuuden kehittämiskohteita ovat palvelupolun täsmentäminen, tarkentaminen ja digitaalisen kotouttamisen mahdollisuuksien selvittäminen. Myös alueen vetovoimatekijöihin panostaminen sekä maahanmuuttajien perheiden kokonaisvaltainen tuki ja huomioinen ovat tärkeitä vetovoimaa ja pitovoimaa lisääviä tekijöitä.

Aktiivinen tiedottaminen, saavutettavuuden varmistaminen sekä palvelupolun käytänteiden juurruttaminen alueelle lisäävät kaikki kotouttamisohjelman vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden kasvu puolestaan merkitsee kokonaisuudessaan aina vain onnistuneempaa kotouttamisen prosessia.

5 Lähteet

Helsingin Sanomat. 26.01.2022. Suomalaisia kuoli vuonna 2022 historiallisen paljon.

InfoFinland.fi. 02.02.2023. EU-kansalaiset. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/moving-to-finland/eu-citizens#heading-4751bdc2-fd1b-4e99-a774-c2008fafc887>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

InfoFinland.fi. 10.01.2023a. Töihin Suomeen. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/moving-to-finland/non-eu-citizens/work-in-finland>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

InfoFinland.fi. 10.01.2023b. Yrittäjäksi Suomeen. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/moving-to-finland/non-eu-citizens/entrepreneur-in-finland>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

InfoFinland.fi 03.01.2023. Yrityksen perustaminen Suomessa. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/work-and-enterprise/starting-a-business-in-finland>. Sivuilla käyty 09.02.2023

InfoFinland.fi. 24.11.2022. Opiskelemaan Suomeen. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/moving-to-finland/non-eu-citizens/study-in-finland>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Kotoutuminen.fi. 2023a. Maahanmuuttaneet työmarkkinoilla. Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/tyoelama-ja-tyoperainen-maahanmuutto>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Kotoutuminen.fi. 2023b. Tulkkaus auttaa ymmärtämään. Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/ymmartaminen-ja-tulkkaus>. Sivuilla käyty 10.02.2023-

Laki kotoutumisen edistämisestä. Annettu Helsingissä 30.12.2010. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>.

Maahanmuuttovirasto. 2023a. EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröinti. Saatavissa: <https://migri.fi/eu-kansalainen>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Maahanmuuttovirasto. 2023b. Luvat ja kansalaisuus. Saatavissa: <https://migri.fi/tyonantajan-velvollisuudet-ulkomaista-tyovoimaa-palkatessa>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Suomi.fi. 2023. Työpaikkasuomi. Saatavissa: <https://www.suomi.fi/palvelut/tyopaikkasuomi-elinkeino-liikenne-ja-ymparistokeskus/e34b2432-8065-4351-9a12-e9627ec12f4a>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Tilastokeskus. 26.01.2023. Kuolleita historiallisen paljon Suomessa vuonna 2022. Saatavissa: <https://www.stat.fi/julkaisu/cl7riu7w5epo10cw3xudusc0>. Sivuilla käyty 13.02.2023.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2023. Talent Boost -toimenpideohjelma. Saatavissa: <https://tem.fi/talent-boost>. Sivuilla käyty 09.02.2023.

Valmistavan opetuksen suunnitelma – Järvisetu. Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli. 02.02.2021. <http://dynweb.lappajarvi.fi/kokous/20212113-5-1.PDF>. Sivuilla käyty 10.02.2023.

6 Liitteet

6.1 Lista keskeisistä yhteystiedoista

Kaupungin ja kuntien verkkosivustot

Alajärvi: <https://alajarvi.fi/>

Evijärvi: <https://evijarvi.fi/>

Lappajärvi: <https://lappajarvi.fi/>

Vimpeli: <https://www.vimpeli.fi/>

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta

Alajärvi:

Maahanmuuttoyhdyshenkilö henkilöstöpäällikkö Tanja Katajamäki, tanja.katajamaki@alajarvi.fi

Evijärvi:

Maahanmuuttoyhdyshenkilö kehittäjäkoordinaattori Sanna Kivimäki, sanna.kivimaki@evijarvi.fi

Ukraina-yhteyshenkilö Svitlana Chernysh, svitlana.chernysh@evijarvi.fi

Lappajärvi:

Maahanmuuttoyhdyshenkilö viestintä- ja hankekoordinaattori Annie Yli-Leppälä, annie.yli-leppala@lappajarvi.fi

Ukraina-yhteyshenkilö Svitlana Chernysh, svitlana.chernysh@evijarvi.fi

Vimpeli:

Maahanmuuttokoordinaattori Lea Vasalampi, lea.vasalampi@vimpeli.fi

Welcome2EP-hankkeen maahanmuuttokoordinaattori Galina Sillanpää, galina.sillanpaa@kurikka.fi. Toimialueena Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli.

Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelu Oy:n yritysneuvojat

Yritysneuvoja Pirkko Ylätalo, pirkko.ylatalo@jpyp.fi

Yritysneuvoja Vuokko Kraatari, vuokko.kraatari@jpyp.fi

TE-palvelut

Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston toimipaikka Alajärvellä: <https://toimistot.te-palvelut.fi/alajarvi>

Työsuojelehallinto

Työsuojelehallinnon verkkopalvelu ulkomaisen työntekijän palkkaukseen liittyvissä asioissa

<https://www.tyosuoja.fi/tyosuhde/ulkomainen-tyontekija>

Asuminen

Alajärvi: Asuntosihtööri Kaija Sivula, kaija.sivula@alajarvi.fi

Evijärvi: Evijärven kunnan vuokra-asunnot, evijarven.kunta@evijarvi.fi

Lappajärvi: Vuokratalojen toimitusjohtaja Kaija-Leena Tissarinen, vuokratalot@lappajarvi.fi.

Vimpeli: Kiinteistösihtööri Jani Kuoppa-aho, vimpelin.vuokra-asunnot@vimpeli.fi

Sivistyspalvelut

Alajärvi ja Vimpeli: Sivistystoimenjohtaja Esa Kaunisto, esa.kaunisto@alajarvi.fi

Evijärvi: Sivistystoimenjohtaja Päivi Lappinen, paivi.lappinen@evijarvi.fi

Lappajärvi: Sivistysjohtaja Tarja Puro, tarja.puro@lappajarvi.fi

Järviseudun ammatti-instituutti: Kansainvälisten asioiden koordinaattori Natalia Kivijärvi, natalia.kivijarvi@jamin.fi

Järviseudun ammatti-instituutti: Opinto-ohjaaja Petteri Karvinen, petteri.karvinen@jamin.fi

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto: Rehtori Titta Väänänen, titta.vaananen@alajarvi.fi

Järvilakeuden kansalaisopisto: Rehtori Leea Keto, leea.keto@jarvilakeus.fi

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

<https://www.hyvaep.fi/palvelut/>

Vapaa-aika

Alajärvi: <https://alajarvi.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/>

Evijärvi: <https://www.evijarvi.fi/vapaa-aika-ja-nuoriso/vapaalla-evijarvella>

Lappajärvi: <https://lappajarvi.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/vapaa-aikatoimi/>

Vimpeli: <https://www.vimpeli.fi/vapaa-aika>

Tulkkauspalvelut

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hakukone: <https://www.sktl.fi/hakupalvelu/laaja-haku/>

6.2 Alueella käynnissä olevat hankkeet

Tässä osiossa esitellään alueella toimivat ja käynnissä olevat hankkeet, jotka liittyvät kotouttamisen teemoihin sekä käsitellään myös näiden hankkeiden roolia alueen kotouttamisen palvelupolussa.

6.2.1 Kotouttaminen tutuksi

Kotouttaminen tutuksi -hanke on tiedonvälityshanke, jonka tarkoitus on tietoa välittämällä tukea yritysten sekä organisaatioiden valmiuksia työllistää maahanmuuttajia. (<https://www.jpyp.fi/kotouttaminen-tutuksi/>)

Hankkeessa tuotetaan Järviseudun alueellinen kotouttamisohjelma kotouttamistyön rakenteelliseksi pohjaksi sekä jalkautetaan kotouttamisohjelmassa kuvatun palvelumallin toimintatapoja alueelle.

Hanke kestää toukokuun 2023 loppuun saakka ja se toteutetaan EU:lta, valtiolta sekä alueen yrityksiltä tulevan rahoituksen turvin.

Hankkeessa projektipäällikkönä toimii Elina Rantalahti, elina.rantalahti@jpyp.fi.

6.2.2 Welcome2EP

Welcome2EP-hanke on Etelä-Pohjanmaan alueella toimiva kehittämishanke maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalveluihin liittyen.

Hanke kestää elokuun 2023 loppuun saakka ja sitä toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksella. Alueen kunnat sekä Etelä-Pohjanmaan liitto ovat mukana omarahoitusosuudella (<https://www.torstai-lehti.fi/2021/09/03/welcome2ep-hanke-laajenee-alajarvella-vimpelissa-ja-lappajarvella-ohjaus-ja-neuvontapalveluita-jatkossa-viikoittain/>).

Hankkeen yhdyshenkilönä toimii maahanmuuttokoordinaattori Mirva Pirneskoski, mirva.pirneskoski@kurikka.fi.

Alajärven, Evijärven, Lappajärven ja Vimpelin alueella maahanmuuttokoordinaattorina toimii Galina Sillanpää. Galinan kanssa voi asioida suomeksi, englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi. Maahanmuuttokoordinaattori tarjoaa henkilökohtaista neuvontaa kotoutumiseen liittyvissä asioissa. Myös vertaisryhmätoiminta on hankkeen kautta mahdollinen. Tällöin edetään alkukartoituksessa nousseiden tarpeiden pohjalta. Galina Sillanpää, galina.sillanpaa@kurikka.fi.

6.2.3 Menestystä kansainväliseen rekrytointiin

Menestystä kansainväliseen rekrytointiin -hankkeessa edistetään maakunnassa toimivien yritysten työvoiman saantia tarjoamalla kansainvälistä rekrytointiosaamista tukevaa koulutusta ja kansainvälisiin rekrytointeihin liittyvää käytännön neuvontaa. Lisäksi yritysvierailuilla kartoitetaan hyväksi todettuja kansainvälisiin rekrytointeihin liittyviä käytäntöjä. Hanke kestää elokuun 2023 loppuun saakka. Hanke toteutuu maaseuturahastosta saadun rahoituksen turvin. (https://www.kauhava.fi/uutishuone/uutiset/uutisarkisto/menestysta_kansainvaliseen_rekrytointiin.16526.news)

Hankkeen projektipäällikkönä toimii Tuomas Männistö, tuomas.mannisto@kauhava.fi

6.3 Järviseudun alueellinen kotouttamisen palvelumalli

Kaikki edellä kuvatut ja käynnissä olevat hankkeet päättyvät pian vuoden 2023 ensimmäisen puoliskon jälkeen. Tämän vuoksi on ajankohtaista pohtia, millaisena palvelumalli nähdään tulevaisuudessa.

Alla on esitetty kaaviona ehdotus Järviseudun alueellisen kotouttamisen palvelumallista. Tämä malliluonnos voi toimia kotouttamiseen liittyvien kehittämistoimien tukena jatkossa. Alla kuvatussa mallissa tavoitellaan saumatonta yhteistyötä eri palveluntarjoajien ja sidosryhmien kesken. Koordinoidulla yhteistyöllä saavutetaan synergiaa, joka puolestaan edelleen mahdollistaa onnistuneen kotouttamisen prosessin alueella.

Maahanmuuttopäällikkö

- Toimii keskeisten toimijoiden kanssa yhteisillä rajapinnoilla
- Koordinointi ja tiedon jakaminen
- Maahanmuuttotyöryhmä ohjausryhmänä
- Prosessikuvaus ja ongelmakohtien selvittämien
- Kartoittaa yritysten ja oppilaitosten tarpeita: sopivien henkilöiden etsiminen ja löytäminen sekä palkkauksessa huomioon otettavat asiat
- Auttaa yrityksiä, työntekijöitä ja opiskelijoita esiin nousevissa haasteissa. Hyvien käytänteiden levittäminen ja vahvistaminen.
- Maahanmuuttajataustaisten yrittäjien neuvonnan koordinointi
- Alueellisen vetovoiman, pitovoiman ja elinvoiman kasvattaminen
- Synergian kasvattaminen

Yritykset ja oppilaitokset:

Opiskelu- ja työperäisen maahanmuuton tarve.

Kunnat:

Kotouttamisen käytänteet.
Kunnittain yhteyshenkilö,
jolla tieto arjen palveluista.

Keskeiset sidosryhmät:

ELY-keskus, Verotoimisto,
TE-toimisto, KELA, poliisi,
kansalaisopistot jne.

Digitaalisen kotouttamisen palvelut